

Motus proprius cum generali clausula non obstat. operatur quod illa generalis clausula habet vim specialis clausule derogatorie. no. la. abbas. de rescrip. quibus. r. c. si eo tempe. r. c. si propter. li. vj. de elec. cum ex eo. r. de pben. ei cui. e. li. r. de symo. iacobus. q. vl. Contrarium tenet io. de ligna. r. io. de fau. vt refert domi. in. d. c. quibus. r. c. si propter. ea ratio quia licet motus proprius surreptionez tollat tamen gratiam non ampliat. maxime ad prouidicium iuris tertio quefiti. vt no. in clemen. si romanus. de pbeno. Sed ioh. de ymo. tenet opinionem lapi. quando clausula diceret non obstantibus aliquibus pro que possit gratia impediiri vel differri. secus si illud verbum differri omittatur vt primo casu clausula operetur. r. non sit frustra. vt recitat domi. in. d. c. quibus. et. c. si propter. que distinctio prederet in expectatiuis vel alijs gratijs super incerto beneficio impetratis. Secus si super beneficio concedantur. Aliibi dicit io. de ymo. quod motus proprius cum clausula generali non obstat. statutis. tollit oia impedimenta r. obstacula a statutis ecclesie inducta r. hoc casu saluat opinionem lapi. sed non tollit impedimenta iuris communis. vt recitat domi. i. c. si. de si. pres. li. vj.

Motus proprius cum clausula generali non obstat. iustificat formam litterarum r. personam etiam impetrantem. no. lap. in. c. j. de si. p. sby. li. vj.

Alii etiam in dignitate constituta an possint habere potestatem excommunicandi r. absoluedi ab excommunicatione. vide antho. de iudi. decernimus. r. r. cludedo. Et an possit ei dari officium predicandi. vide anth. e. c. circa finem. Et vide. s. verbo ignorantia. r. ignorantia iuris.

Quatio. vide. s. verbo dispositio. r. sub verbo presumptio.

Necessitas non habet legem. de consuetu. c. quanto. r. ff. de officio p. s. l. illicitas. r. si.

Negatiua potestatis probatur per confessionem r. etiam per instrumentum. no. an. de coha. cle. r. mu. vestra. xxxiij. colu. r. venio ad tertium.

Negatiua solutionis non facte probanda est per eum quod eam deducit ad probationem excommunicationis factam sub conditione si non soluerit. no. Ro. c. clu. cccxxv. ad si.

Negatiua an r. qualiter teneatur de probare. vide io. an. d. elec. bone. j. r. in regula. sine possessione. li. vj. in nouel. Conclude tamen quod negatiua etiam improbabilis semper est probanda per negantem quam fundat intentionem ipsius negantis. si-

ue negans agat siue excipiat siue replicet. nisi negatiua aliqua presumptione iuuet. Ad quod determinandum an presumptione iuuet vel quando fundat intentum alicuius. dic quod quedam est negatiua qualitatis persone. r. quedam negatiua alterius accidentis extrinseci. prima vt negatiua solennitatis actus probari debet per negantem. quia solennitas presumitur. fallit in certis casibus. Secunda est multiplex. quedam est negatiua qualitatis a natura vt quod quis non habeat rationem naturalem. quod non sit discretus quod non sit diligens. quod non sit bonus. r. hec sicut debent negari per probantem. quia talis qualitas presumitur a natura inesse. nisi semel malus poneretur quia tunc in eadem specie mali se presumitur malus. Quedam est negatiua qualitatis nature corporalis. vt quod quis non sit legitimus. vel quod non sit sanus. Et similiter est probanda per negantem. quia hec qualitas que fit naturaliter. corpori inesse presumitur. Si tamen appareat quod quis semel infirmus fuit. an presumatur nunc infirmus dubium est. Queda est negatiua qualitatis nature erga corpus tempore variabilis. vt etatis. r. in hoc idem quod statim dicam in sequenti. Quedam est negatiua qualitatis accidentalitatis ad corpus. vt quod quis non sit in aliqua scientia positua scientificus. quod non sit ordinatus. quod non sit cantor r. similia. Et tunc aut super hac qualitate est intentio cum parte a qua nihil petitur. r. hanc similiter habet negans probare. r. hoc fortius procedit quando affirmans est in quasi possessione illius qualitatis vel saltem habet famam per ea. aut est contentio cum iudice vel superiore a quo aliquid petitur. r. tunc affirmans tenetur probare se habere qualitatem negatiuam. r. vbi dictum est neganti incumbere onus probandi. intellige nisi sit in quasi possessione qualitatis contrarie qualitati negate. vel nisi contra ipsam qualitatem negatam habeat famam. Tertia negatiua qualitatis accidentis extrinseci (vt quod quis non sit soluendo) non est probanda per negantem sed qui soluendo se asserit. indistincte se talem probare debet nisi appareat eum aliquando fuisse soluendo. quod tunc ibi futurum presumitur. hoc notat anth. de elec. bone. j. xvj. colu. r. venio ad tertium. vide quod no. idem ant. circa legitimatores in. c. latoz. qui si. sunt le. vlti. colu. Sed ioh. an. in. c. si. de litis contesta. li. vj. in nouel. circa qualitatem legitimatis vel etatis in beneficialibus distinguendum est quod aut impetrans expressit se legitimum r. maiorem. r. sibi incumbit onus probandi. aut se eum opponit quod tacuit se legitimum r. minorem. r. tunc opponenti incumbit onus probandi. Item io. an. in regula. ifamibus. circa qualitatem legitimatis r. etatis in beneficialibus in electo con-

firmationem petente. concludit q̄ si talem qualitatē negans nō pbat negatiuam perdit instantiam nec cassat electio et repellit opponēs tamen affirmans nō cōsequitur affirmatiōnez electōis nisi probet qualitatez p̄dictam. et neutro pbante saltem quo ad possessionem. opinionem et famam. iudex ex officio statuet terminum parti agenti et affirmanti pbandi qualitatē p̄dictam. et si in p̄batiōe defecerit. electionem cassabit ne diu maneat ecclesia impedita. sed quid erit. si quis non petit electōis confirmatiōnem seu beneficij adiudicationem in quo p̄tendit p̄ collatiōnem sibi ius p̄fecte q̄situm et petit se in possessionem induci. et aduersarium a possessione amoueri. aduersarius ei obijcit q̄ nō est legitimus et neuter pbat q̄ sit legitimus vel illegitimus qual' sentētia fereb̄.

Duto ex p̄missis possessorem et reū absoluentem. tum qz affirmans litigat cū parte a q̄ alius petit sibi possessionem. ideo fm̄ regulaz actore non pbante id quod est fundamentum intentōis sue debet reus absolui fm̄ antho. tum etiam qz non debet actor aliquid consequi nec adiudicatōem nec possessionē nisi p̄bet q̄litatez p̄dictam. fm̄ Jo. an. Et licet io. an. in d. regula infamibus dixerit negantem qualitatē p̄dictam. illud est ideo. quia negās non possidebat nec cōtra euz actū fuerat nec d̄ suo puato interesse tractabat. et consequent̄ absolutoria eadem non poterat. cuius contrarium est in casu p̄xime dicto. et vide sub x̄bo p̄sumptio. s. p̄sumi an̄ debeat q̄s dignus.

Negatiōe nō fit res dubia. quādo id quod nō est notoriū extraiudicialiter negat. Secus si iudicialiter. quia tūc fit res dubia ad cōmodum negantis nisi negās habeat cōtra se p̄sumptōnem iuris. Si aut̄ id quod notoriū est negat. tunc si negat factū tantū et nō qualitas notoriū nō fit res dubia p̄pter veritatē notoriū. Si x̄o non negat factū sed qualitas facti. s. notorium. tunc oportet q̄ p̄bet iudicialiter illa q̄litas. s. q̄ notoriū sit.

Negatiua etiam pbabilis facit rem dubiā. nō autē improbabilis. vt illa que habet cōtra se notoriū. nisi talis negatiua saltez semiplene p̄betur. quod intellige quādo talis semiplena p̄batio nō habet cōtra se euidentem causaz annexam. vt no. antho. de coha. de. vestra. xxvj. columna.

Negatiui actus non sunt tante potentie. quantē affirmatiui. no. glo. de consti. cū accessissent et inno. de fi. p̄f. veniens. et io. an. de cens. p̄uenit. et antho. de cau. poss. c. fi. xlv. columna. et ex his apparet.

Negatiua cōsuetudo qualiter p̄betur. vide io. an. et antho. in. c. iohānes. de cle. cōiuga. et bal.

in. l. de quibus. ff. de legi.

Nepotis appellatiōe non solum cōtinetur filius filij. sed etiam fratris. et sic non solum comprehenditur nepos descendens sed etiam transfuersal. no. io. an. de dec. fundamenta. li. vj. quod est notandū. Idem no. antho. de consang. et affi. c. tua nos.

Nisi. hec dictio in iudicijs et vltimis voluntatibus equipollet conditiōi si nō. Secus in contractibus. vt no. antho. de appel. p̄terea requisiti. in quarto notabili. et in x̄. oppono q̄ dictio. vide in additio. spec. ti. de sponsalibus.

Nominatio alternatiua valet. no. io. an. de elec. c. ij. li. vj. in. f. glo. in nouell. Et vide sub x̄bo p̄uisio.

Nominatio facta ante scrutiniū. nihil iuris tribuit nominato. sed facta in scrutinio sic. eo iaz publicato. no. glo. in. c. quod sicut. de elec. vt est tex. in. c. publicato. e. ti. vbi patet q̄ nomiatius in scrutinio a maiori parte potest p̄cedere q̄ electores compellant̄ ad electōem de eo faciendam et consequent̄ est ius sibi q̄situm et necessitate electores eū eligere. p̄dicta procedunt qm̄ nominatio fit eo casu quo in electōe seruari debet forma. c. qz tunc p̄pter. vbi aut̄ illa forma non requirit̄. tūc nominatiō deliberate facta ius tribuit et vim electōis habz. de elec. cū in iure. Et ibi hoc no. cal. et ant. et hoc casu potest saluari glo. que dicit ex nominatiōe ius acquiri nominato. xvij. q. vij. c. cōtra sanctorū. Ita etiam fuit mens inno. in. d. c. q̄ sicut. et. d. c. cum in iure. vbi dixit fm̄ antiq̄ tempora nullā solennitatem fuisse in electōibus necessariā. et etiam fm̄ moderna tpa idē seruari in minoribus dignitatibus et inferioribus beneficijs in q̄bus iura antiq̄ remanēt in correcta. fm̄ q̄ sufficiebat qualitercūq̄ constare de solis consensibus electorū in aliquem directis. Et p̄terea in istis casibus dixit antho. q̄ nō licet variare nominantibz. qz p̄ noiatiōnem deliberatā p̄fici electio. no. antho. in. d. c. publicato. licet io. an. ibi in. q. xix. dubitatiue tñ aliter in hoc sentire videt̄ et male. Illud aut̄ certū est q̄ post nominatiōz sup̄iori p̄sentatāz variare nō licet. vt no. inno. et io. an. et ant. in. c. bone. f. de postu.

Notari? si aliqd̄ narratiue dic̄ in instrumento. talia x̄ba narratiua nihil p̄bat no. Ro. cōclu. ccl. nisi exp̄mat locū. tps et testes. et se interfuisse. et se rogatus esse de ill' narratis. vel nisi illa narrata sint de facto longinquo. no. ant. de p̄ba. qm̄ cōtra. penf. carta in. f. colum. Idem no. bal. C. de testi. l. i iuramento. et vide. s. x̄bo. instrumentū. p̄ totū. et in x̄. clericus. s. clerico q̄ est in sacris.

Notari⁹ creat⁹ a papa pōt etiā in trī iperij cōficere instrumēta. ⁊ ecōtra creat⁹ ab impatore potest etiā in terris ecclesie cōficere instrumenta. nō **Ro.** cōclu. cclix. quid de creato a rege vel vniūsitatē habēte ad hoc ptātē. dic vt dicit in xbo instrumentū. §. j.

Notariū creare pōt papa. impator. ⁊ rex non recognoscēs supiorē. Itē statutū ⁊ cōsuetudo vniūsitatē nō alteri⁹. ad hoc vide inno. et an. de fi. instru. cum p.

Notarius si vnū scribit ⁊ nūcius dicit se aliū retulisse q̄ scripsit sit cui pot⁹ credi debeat. vide sub xbo nūcius. in pñ.

Notarius si scribit depositionē testis vno mō ⁊ testis dicat se aliū deposuisse: statur scripture notarij nisi agere cōtra testē ad penā falsi vt no. spe. in ti. de teste. §. j. ⁊. s. pone ecce iudex. ix. colum. **P**redicta itellige nisi notari⁹ esset al⁹ suspectus iuxta nōta infra sub verbo nunci⁹. in pñ. **E**t hoc tenet exp̄sse anth. i. c. ad audientā. de p̄sc̄p. dicit q̄ etiā si agat cōtra testem ad penā falsi credit⁹ notario si testem simul cum iudice examinauit.

Notarius laicus an possit instrumēta p̄ficere in causa eccl⁹astica ⁊ spūali. dic vt no. inno. de iud. d̄cernim⁹. vlti. colū. ⁊. ca. sic. ne cle. vel mona.

Notarius nō pōt scribere cōmissionē quā sibi iudex facit ad examinandos testes. nec pōt scribere relationē ppriam citationis sibi cōmissa. licet spe. cōtrariū dixerit in h̄ vltimo. vt no. anth. in ca. j. ⁊. examinem⁹. **I**dez no. lo. an. in. c. qm̄ p̄tra. d̄ p̄ba. ⁊ bal. d̄ fi. instru. l. in exercēdis. l. iudices. ⁊. l. iurifurādī. d̄ te sti. vide bar. **C.** de iur. deli. §. sin autē dubi⁹. ⁊ p̄ eundē ⁊ bar. in. l. ex sentētia. ff. de tes. tu. ⁊ p̄ bal. in. d. l. iudices. in fi.

Notari⁹ puta excōicatus an possit instrumēta cōficere. vide s̄b. ⁊. excōicati. §. excōicat⁹.

Notari⁹ si cōtradicit instrumēto sub noi e suo scripto. dicēs se id nō scripsisse facit instrumētum vacillare. no glo. **C.** de fal. l. si q̄s decurio. in fi. **I**dē videt⁹ si dicat se falsum scripsisse vt sentit cy. **C.** de fi. instru. l. in exercēdis. i. q. ij. **S**zio. an. in addi. spe. in ti. de instru. edī. §. instrumētū. ⁊. j. videt⁹ fm̄ odoff. cōclude re q̄ dictū notarij p̄tra veritatē instrumētū nihil opaf. **S**ed an dictuz ei⁹ qd̄ scripserit: an nō faciat instrumētū vacillare ē in iudic arbirio. **T**ādē remittit ad no. p̄ cy. in. d. l. i. exercēdis. ⁊ bal. in l. generaliter. **C.** de nō nu. pe. diē q̄ nō credit⁹ notario dicē se falsū scripsisse fateor qd̄ nō credit⁹ ad plenā p̄batidēz nisi secū habeat vnū testē contradicentem q̄ res aliter fuit q̄ scripta sit: q̄ casu censetur error: p̄batus ⁊ pōt corrigi. vt no. p̄ bar. in. l. fi

liberarius. de re. iur. **S**z licz ex solo dicto notarij nō p̄bet error nec falsitas instrumētū: videt⁹ tñ suspectū fieri adeo q̄ nō p̄bet nisi falsum vno teste iuuet. p̄ glo. in. d. l. si q̄s decurio. ⁊ p̄ rōnem. cy. in. d. l. in exercendis.

Notari⁹ si scripsit falsum instrumētū: s̄z nulliter quia nō facit fidē: an puniat⁹ de falso. vt de bar. in. l. si q̄s legatū. ff. de falsis.

Notarius licet rōne certi instrumētū sit de falso cōdemnat⁹: tñ illud nō p̄iudicat p̄ti volēti illo instrumēto vti. vt no. bar. in. l. denun/ cialle. §. fi. ff. de adul. qd̄ p̄cedit etiā si p̄sciuerit causam falsi cōtra notariū agitari. no. bal. **C.** de fi. instru. l. si vterū: nisi fuerit cita/ ta ad dictā causam: vt no. bar. in. l. ff. de p̄uarica. vide anth. in. c. q̄uis. de re. iudi. pe/ nulti. colum. ⁊ vlti. licz autē p̄demnatio notarij nō faciat p̄iudiciū p̄ti quo ad p̄bationem facit tñ cōtra eam quo ad p̄sumptionem. **E**t idē in teste de falso cōdemnato. vt no. bal. in. l. lucius. ff. de his qui no. infa. vbi dicit eti/ am q̄ sententiā lata sup falso instrumēto contra p̄tem nō p̄iudicat notario nec ecōuerso. vide j. §. notari⁹ si de falso.

Notarius licet sit cōdemnat⁹ ex causa que infamat: pōt tñ instrumēta cōficere: s̄z nō pōt officium tabellionar⁹ qd̄ habet in se dignitatez exercere: vt qñ notari⁹ eligi⁹ p̄ncipē ad scribendum negocia p̄ncipis. vel si ei aliq̄d officium sit ex publico iniunctū: vt q̄ sit notari⁹ ad banchum. no. bar. ff. ad. l. iuli. re. l. eadez.

Notarius si ē cōdemnatus de falso i officio tabellionar⁹ cōmissio: instrumēta postea p̄ eum p̄fecta non valerēt. **C.** de suscep. ⁊ archa. l. si aliq̄d li. x. ⁊ ita tenet glo. in. l. si q̄s ex argentiarijs. §. j. ff. de eden. **I**dem tenet bar. in. l. eadem. ff. ad. l. iul. re. **I**dē tenet bal. in. l. militibus. **C.** de testa. mili. **I**dē tenet lo. an. in ad/ di. spe. in ti. de instru. edī. §. restat. ⁊. quid si tabellio. **P**ro ⁊ cōtra facit qd̄ no. inno. de be re. fraternitatis. vbi p̄mo dicit q̄ licet notarius fecerit vnū falsum instrumētū. tñ alia instrumenta postea per eū cōfecta p̄nt dici valere. **E**t p̄mū dictū loquit⁹ in notario nō cōdēnato scdm̄ in cōdemnato. **E**t forte veri⁹ dici possit q̄ p̄mū dictū loquit⁹ etiā in p̄demnato s̄z tolerato. scdm̄ in nō tolerato. **E**t si dicat nō pōt dici toleratus ille q̄ ē cōdemnat⁹ ⁊ cuius defectus ē notoz⁹ p̄ sententiā. iux no. p̄ anth. de do. ⁊ cōtu. veritatē. ⁊. qñq̄ queritur. tertia colum. **R**ūdet⁹ q̄ imo etiā cōdemnatus tolerari pōt in officio licet p̄ executio/ nem sententiē veniret officio p̄uādus ⁊ deponendus. nisi in sententiā sit exp̄esse deposit⁹ ⁊ p̄ executioē sententiē ip̄o officio spoliatur: vt singulariter no. inno. ⁊ anth. de accu. q̄liē

ij. in glo. magna. hoc vide. §. §. proxi. Adite
ni q vbi notari? est de falsitate in officio cō/
missa directe damnat? priuat exercitio offi/
cij ipō iure. vt in. d. l. si aliqd. vbi aut notari
us falsum cōmisit extra officiu tabellionar?
tūc valent instrumēta p eum cōfecta. no. bal.
C. de sum. trini. l. cūctos plos. 7 bar. in. d. l.
eadem. **U**bi nō notari? de falso p sententiā
condēnatus in vno loco: p̄ficiat instrumēta in
alio loco in quo dicta sententiā nō ē nota: va
lent dicta instrumēta. vt no. bal. in. l. j. C. de
testa. qd̄ intellige nisi dicta instrumēta pducā
tur contra instrumēta p̄dicta.

Notarius si de falso in officio tabellionar? cō/
missio accusatus: pendente iudicio p̄ficiat in
strumenta: 7 postea ferē sententiā cōdemna
toria de falso contra eū: instrumenta pendē
te iudicio cōfecta licet in totū nō anihilent?
tū eorū fides diminiuit: adeo q tanq̄ suspe
cta nō pbant nisi alijs adminiculis adiuuē
tur. no. bar. in repetitōe. l. barbari. ff. de of
fi. p̄si. **F**orti? dic̄ butri. 7 nōt etiā do. antho.
in. c. fraternitat. de hereti. qd̄ idem ē in instru
mentis cōfectis: etiā ante iudiciū inchoatū.
7 an falsitatē cōmissam. licz butrius loquat̄
in notario nō tolerato. dicit tū q toleratio n̄
inuat cōtrariū eius qd̄ est p sententiāz decla
ratiū: quia toleratio 7 cōis opinio nō est pro
babilis cōtra notariū qd̄ inducitur p sententiā
vt no. io. cal. in. c. ad pbandum de re. iudi. 7
anth. in. c. dilectus. ij. de pben. penl. colū. in
fi. vide. §. §. pxi. **A**dde q sententiā lata super
falsitate instrumēti p̄tra pducem licet nō
sit lata p̄tra notariū: detrahit fidei instrumē
torum p eundē notariū postea cōfectorū: sed
rogatorū ante. non. vt no. anth. in. d. c. fra
ternitatis. vide. §. §. notari? licet ratione.

Notarius cause pōt recipere pductionē libelli
7 aliorū actorū 7 iurii: et iam iudice absente
7 valet pductio acsi corā iudice facta eēt. vt
no. bar. C. de p̄ci. impa. offer. auē. q̄ supli
catio. 7 de app. l. eos. §. fi. **C**ōtrariū tenet bal.
i. d. auē. vt. C. de eden. l. is apud quē. 7 ter
tio nota: nisi de mādato iudic̄ hec faceret. vt
no. idem bal. in. ti. de pa. iura. fir. c. j. §. itē sa
cramēta. vij. colū. 7 in pace cōstantie. §. i cau
sis. circa finez. **S**ed ibi bal. aliē dixit in. l. ait
p̄tor. in. p̄n. ff. de iureiur. vbi distinguit inter
acta facta: 7 de nouo fienda: dicens q de no
uo facta possunt corā notario p̄duci etiāz in
absentia iudicis. fienda nō. **I**nno. aut 7 ho
stien. 7 antho. simpliciter dicūt: q notarius
cause nō pōt aliqua acta recipere absentia iu
dicis nisi iudex cōmiserit sibi: tūc valet rece
ptio acsi iudex p̄ns esset: quia omnia n̄ra faci
mus q̄bus n̄ram auctoritatē impartimur. vt

no. idem anth. c. qm̄ cōtra. de pba. 7. quero
an sufficiat. iij. colum.

Notarij duo si sint assumpti ad aliqd̄ scriben
dum. nō credūt vni sine collega. oportet q̄
vel ambo scribant: vel vn? alteri se s̄scribat
no. bal. C. de testam. l. iurisiurādi. **E**t fac̄ qd̄
no. bar. ff. d̄ eden. l. si q̄s ex argētarijs. §. j. in
fi. 7 in. l. j. §. si p̄les. ff. de exerci. in sc̄da opini
one. **E**t qd̄ no. bal. in. l. cū sententiā. C. d̄ sen
ten. 7 interlo. **E**t pba? a simili in duob? iu
dicibus delegatis quorū vn? nihil possit fa
cere sine alio. de re. iudi. l. duo ex trib? 7 de
offi. dele. causam matrimonij. **S**ecus in duo
bus iudicib? ordinarijs. l. j. ff. de offi. cō. **I**te
pbat in duobus pcuratoribus simul 7 sim
pliciter cōstitutis: quorū vn? sine altero ni
hil pōt. de pecu. c. si duo. li. vj.

Notarius nō pōt corrigere errorem instrumēti
sine iudicis auctoritate qm̄ ē in iudicio p̄du
ctum vel p̄ti traditū: sed anteq̄ pducatur vel
parti deē pōt corrigere sine iudicis auctori
tate. no. io. an. sup̄ data sexti. ad finē. i. nouel
la. **E**t qd̄ dic̄ de correctione: idez dicas de
additione si vellet aliqd̄ addere quod omisit
vt no. ibidē p̄ io. an. 7 idē no. bar. 7 bal. in. l.
impator. j. ff. de sta. homi. **V**ide io. an. in ad
di. spe. in. ti. de instru. edi. §. instrumētū. 7. h
nūquid cōfecto. 7 antho. in. c. ex l̄fis. de fi.
instru. 7 bar. in. l. liberari? de iureiur.

Notari? ita pōt p̄cipere 7 scribere p̄ba instrumē
ti in p̄ma p̄sona cōtrahētis sicut in tertia. vt
est tex. in. c. dudū. de cōuer. cōiuga.

Notarius pōt conficere instrumentū de p̄tra
ctu filij 7 m̄ris. nō patris in cui? est potestate
no. bar. in. l. si pater. ad. l. cor. de fals. **S**3 pro
vxoze ipsi? notarij sic. no. bar. in. l. vxori. in
p̄n. e. ti. **P**ro se aut nō pōt notari? instrumen
tum cōficere: s3 p̄tra se sic. vt no. bar. in. l. im
puberē. §. fi. e. ti.

Notarius si in actis scribat: talis testis iurat?
sic deposuit: ex hoc nō pba? iuramentū nisi
alicui de iuramēto cōstet. vt no. antho. de p
ba. qm̄ p̄tra. penl. carta. j. colum. **C**ōtrariuz
sentit bar. in. l. theopompus. de do. p̄uil. et
bal. in. l. iurisiurādi. C. de testi.

Notari? debet scribere in vulgari que nō p̄nt
pprie redigi in latinū. no. bar. in. l. si q̄s filia
bus. ff. de testa. tu.

Notari? nō pōt carte apponere nisi signū suū
cōsuetū. vt no. bal. ff. de testa. l. ad testamētū
7 si signū suuz mutat: puniē de falso acsi mu
tasset nomē ppriū. vt no. bal. C. de nouo co
di. cōpo. sup̄ rubrica. 7 iuxta h querit.

Notari? nō pōt alēi cōmittē signū nec s̄scrip
tionē suā. vt no. bal. ff. de testa. l. singulos. **S**3
si ē ipedit? pōt alēi cōmittē vt instrū scribat

dūmodo ipse se subscribat in fine, q̄ subscriptio
 dz eē spālis: puta ego illis p̄dicti oib⁹ ⁊ singu
 lis gesti inē talē ⁊ talē in fuit ⁊ c. nec sufficeret
 generalis. vt no. bar. in. l. diu. ⁊ s. itē senatus
 ff. de fal. Et idē no. do. antho. in. c. fi. de offi.
 dele. Bal. tenet q̄ sufficit general. C. de edē.
 aut. si q̄s in aliq. v. vlti. q̄rit. vide p̄ eū. in. ti.
 si p̄tra fa. de succe. c. j. in. pn. sup. vbo i breui.
Notari⁹ si ē rogat⁹ p̄ficere ⁊ extendere instru
 mētū ad laudū sapiētī q̄ possit sapiēs adde
 re declarare vel mutare ⁊ s̄ q̄ die debeat no
 tari⁹ scribere illa q̄ sapiēs cōsultit: vide io. an.
 in addi. spe. in. ti. de instru. edi. s. instrumen
 tū. v. si a p̄trahētib⁹. ⁊ bar. in. l. illa institutio.
 ff. de here. insti. ⁊ an. in. c. ex lris. de fi. instru.
Notari⁹ ē idone⁹ testi ad p̄bandū id de q̄ fuit
 rogat⁹ instrumentū p̄ficere. ⁊ p̄nter ad p̄ban
 dū errozē instrumenti p̄ eū cōfecti. ⁊ si vn⁹ ali
 us testi cū eo p̄currat. error sufficiens ē p̄ba
 tus. vt no. bal. in. l. si liberari⁹. de re. iur. qd̄ i
 tellige qn̄ ad p̄bandū p̄tēta in instrumento suf
 ficerēt duo testes. als sec⁹. vt no. bal. in. l. im
 perator. ff. de sta. homi. Ipe etiā tenet ibi cō
 tra bar. q̄ notari⁹ nō ē idone⁹ testi ad p̄bandū
 errozē p̄ eū cōmissum in p̄fessioe instrumenti.
 vide tex. ⁊ bar. in. l. domicius. ff. de testa.

Notoriū qn̄q̄ appellat⁹ notoriū tm̄. qn̄
 q̄ notū ⁊ notoriū. Notū ⁊ notoriū est
 qd̄ gestū ē corā p̄lo ⁊ corā iudice p̄ tri
 bunali sedēte. Notoriū tm̄ ē qd̄ cōstat iudici
 s̄ nō vt iudici. vt no. an. de coha. cle. v̄ra. xix
 colū. S̄ io. dic̄ q̄ licz i cōspectu iudici p̄tri
 bunali sedētī q̄s d̄linq̄t: an p̄pterea iudici vt
 iudici liquet q̄ iudex ad h̄ n̄ sedet. vt no. j. s.
 notoriū qn̄q̄. ⁊ vide. s. vbo. manifestū.

Notoriū sumit̄ equoce. qn̄q̄ em̄ appellat⁹ ma
 nifestū. qn̄q̄ euidēs. qn̄ euidētissimū. qn̄q̄
 publicū. qn̄q̄ notū siue cognitū. qn̄q̄ idubi
 tatū. qn̄q̄ liquidū. Ex his nō q̄ noia p̄dicta
 sūt noia generl̄ ⁊ p̄nt̄ appropari notorio ⁊ ma
 nifesto. no. anth. de coha. clerī. v̄ra. xx. colū.

Notoriū qd̄dā ē occultū quoddā ē pene occultū.
 ⁊ hec differūt. Occultū ē qn̄ q̄s crimino
 sus ab ecclia tolerat̄. simpliciter tm̄ posset oꝓo
 sitū eē ⁊ crimē ē pbabile. no. anth. de co. cle.
 v̄ra. iiii. colū. Itē occultū d̄r qd̄ a nullo p̄ba
 ri p̄t. Pene occultū qd̄ ab aliq̄b⁹: paucis tm̄
 vt p̄ duos vel tres vel etiaz qn̄q̄ p̄bari p̄t
 vt no. an. e. c. xvj. colū.

Notoriū differt a fama i eo q̄ in notorio opoz
 tet q̄ p̄ls v̄l maior ps fuerit p̄ns facto qd̄ no
 toriū d̄r. ita q̄ de eo possit vt testi p̄ corporeū
 sensum deponere. In fama aut̄ sufficit q̄ ma
 ior ps p̄li aliq̄d dicat licet nō asserat se fuisse
 p̄ntē illi facto qd̄ dic̄ antho. de coha. cle. ve
 stra. xxiii. colū.

Notoriū nō p̄t eē nisi de eo qd̄ ē verū. ⁊ p̄se
 quēter nō p̄t essenisi de p̄sentib⁹ v̄l de p̄ri
 me p̄teritū: quia nō p̄cedit nisi a sciētia certa
 q̄ de lōge p̄teritis haberi nō p̄t. Fallit quā
 do certa sciētia ē in mēte populi certitudinali
 ter resuata: sic ē de xp̄i passiōe. no. Ro. con
 clu. cccv.

Notoriū duo req̄rit vt dicat⁹ notoriū: p̄mo vt
 vniūsus p̄ls vel maior ps possit eē testi: nō
 ḡ sufficit q̄ maior ps vicinie: s̄ req̄rit maior
 ps ciuitatis vel ville. Sc̄do q̄ plus sit ma
 gnus. non ergo sufficit populus de duobus
 vel trib⁹ tm̄: h̄ tm̄ arbitrio iudicat̄ relinq̄t qz
 nō p̄t dari certa doctrina. Aduertendū ē tm̄
 q̄ si factū qd̄ d̄r notoriū respicit totā p̄uintiā
 debz h̄ scire maior ps p̄uintie. Si respicit ci
 uitatē sufficit q̄ maior ps ciuitatē sciat. Si re
 spicit p̄ochiā: sufficit q̄ maior ps parrochie
 sciat. no. anth. de coha. cle. ⁊ mu. v̄ra. xxiii.
 colum.

Notoriū nō p̄t aliq̄d eē nisi id fiat in loco pu
 blico corā m̄ltis astātib⁹ ita q̄ maior ps p̄li
 illd̄ videre potuerit: illa ḡ q̄ h̄nt in domo que
 neq̄ de facili p̄bari p̄nt. nō p̄nt dici notoria:
 ⁊ sic q̄litas loci on̄dit an qd̄ dici possit notori
 um v̄l nō. Et idē d̄ q̄litate tpm̄. ideo q̄ de no
 cte sūt nō p̄nt dici notoria nisi sit t̄le sc̄m qd̄
 etiā de nocte potuerit corporeo sensu p̄cipi a
 maiore pte p̄li: vt son⁹ cāpane. no. anth. i. d.
 c. v̄ra. xxv. colum.

Notoriū p̄t qd̄ eē in vno loco: in alio loco oc
 cultuz. vt no. anth. de coha. cle. vestra. penl.
 carta. in. fi.

Notoriū ē qd̄ dā adiectiuū q̄litas p̄ quā rei cui
 addit̄ valde plena noticia habet. v̄m io. an.
 vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xx. colūna.

Notoriū nihil aliud ē q̄ p̄batio p̄bata. Et ē
 duplex p̄ncipaliter. s. notoriū facti ⁊ iuris.

Notoriū facti ē triplex. qd̄dam ē facti p̄tinuū.
 qd̄dā facti in p̄pellati. ⁊ qd̄dā facti trāseūti. et
 momētanei. S̄l̄r notoriū iur̄ ē triplex. qd̄dā
 ē notoriū p̄batiōis ⁊ fidei. qd̄dā dispositiōis
 ⁊ quoddā p̄sumptiōis seu fictiōis. vt no. an
 tho. in. d. c. v̄ra. xix. colū. imo fictio ē quarta
 sp̄s. ⁊ sic q̄druplex ē notoriū iur̄. vt no. i. e.
 c. xxvj. columna.

Notoriū pprie ⁊ stricte loquēdo p̄sistit in no
 torio facti tm̄. alia aut̄ notoria scz p̄ p̄bationē
 p̄fessionē vel sentētia alicui⁹ sunt im pprie no
 toria v̄m io. an. qd̄ ē b̄n̄ nōnduz p̄p̄ statuta.
 vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xxij. colum.

Notoriū facti ē finita ⁊ cōiter indubitata p̄ba
 tio imediata ex natura facti vel rei p̄tinuū in
 terpellati aut momētanei oclis hoim̄ aut ma
 ioris ptis ita se exhibēs q̄ null a tergiversati
 one celari possit: vt pote cui⁹ vniūsus p̄ls

¶ **Maiores** p[ro]p[ri]e ei[us] testi[um] e[ss]e posset. et hec e[st] p[ro]p[ri]a et p[er]fecta ei[us] diffinitio. no. anth. in. d. c. v[er]a. x. venio ad scdm. xx. colu.

¶ **Notoriu[m] facti** cotinui e[st] si q[ui]s in carceribus teneat. q[uo]d est veru[m] si carceres se exhibet oculis hoim: secus si carceres sunt occulti: q[uo]d illud no[n] pot[est] e[ss]e notoriu[m]. no. antho. in. d. c. v[er]a. xxvij. colu. x. venio. ad declaratiões.

¶ **Notoriu[m] facti** cotinui dicunt quida[m] e[ss]e si q[ui]s teneat concubinam oib[us] vicinis scientib[us]. q[uo]d no[n] placet. licet em[en] tenere feminam in domo possit dici notoriu[m] q[uo]d h[ab]et se exhibet oculis hoim. t[ame]n q[uo]d se cu[m] ea copulet h[ab]et e[ss]e notoriu[m] facti: q[uo]d co[n]ter no[n] exhibet se oculis hoim nisi forte q[ui]s no[n] timet verecundiam cognosceret ea in platea. ¶ **¶** Stud[ium] q[uo]d q[ui]s teneat concubinam vicinis scientib[us] non e[st] notoriu[m] facti simpliciter: s[ed] e[st] notoriu[m] facti i[n] p[ar]te in eo q[uo]d feminam publice tenet. Et e[st] notoriu[m] p[re]sumptionis in p[ar]te in eo q[uo]d p[re]sumit ea cognovisse et consequenter in concubina[m] habere. no. antho. in. d. c. v[er]a. xxvij. colum. x. venio ad declarationes.

¶ **Notoriu[m] facti** cotinui dicunt quida[m] esse q[ui]s p[ro]sequitur d[omi]n[u]m suu[m] cui iuravit fidelitate[m]: q[uo]d no[n] placet q[uo]d hoc factum no[n] pot[est] cotinuuz e[ss]e nisi aptitudine q[uo]d iuramentu[m] est momentaneum v[er]u[m] q[ui]ntu[m] ad p[er]iurium h[ab]et no[n] pot[est] esse notoriu[m] facti cotinui. no. anth. in. d. c. v[er]stra. xxvij. colu.

¶ **Notoriu[m] facti** cotinui dicunt quida[m] esse duz q[ui]s mutat ad v[er]suras tenedo altare paratu[m] q[uo]d no[n] placet quia licet tenere banchum et altare paratu[m] possit esse notoriu[m]: t[ame]n ip[s]m mutua re est act[us] interpellatus nisi dicat q[uo]d e[st] cotinui aptitudine: sed h[ab]et no[n] sufficit ad notoriu[m] quia in dando notoriu[m] inspiciamus actu[m] put se exhibet oculis hoim actu non aptitudine.

¶ **¶** It[em] in mutuando exigif factu[m] hominis. ideo no[n] pot[est] etiam aptitudine esse cotinuu[m] nisi dicamus q[uo]d v[er]surarius co[n]cludit cotinue ex mente que est cotinuata. sed hoc no[n] e[st] nisi ex p[re]sumptione. quia mens se no[n] exhibet o[mn]ino. ideo h[ab]et exemplum de v[er]surario meli[us] congruet notorio facti interpellati vel p[re]sumptionis facti cotinui. no. do. antho. de coha. de. et mu. v[er]stra. xxvij. colum.

¶ **Notoriu[m] facti** cotinui est p[ro]p[ri]e puta q[uo]d quis tenet potem supra via[m]. vel q[uo]d turris alinello[r]um sit in porta rauennati. vel q[uo]d cleric[us] in aliqua eccl[esi]a facit residetia. no. anth. in. d. c. v[er]stra. xxvij. colu.

¶ **Notoriu[m] facti** interpellati est in mutuado v[er]suras. no. anth. in. d. c. v[er]a. xxvij. colu.

¶ **Notoriu[m] facti** mom[en]tanei est q[ui]s q[ui]s in conspectu p[ro]p[ri]i vel maioris p[ar]tis interficit. et cu[m] ep[iscop]us transit de eccl[esi]a ad eccl[esi]am: q[uo]d talis transitus fit cu[m] apparatu. Secus in tra[n]situ monachi q[ui]

occulte tra[n]sit nisi in co[n]spectu p[ro]p[ri]i tra[n]siret. ¶ **¶** An aut[em] transitus ad eccl[esi]am curata[m] dicat[ur] notorius dubiu[m] est. sed illud certu[m] est. tenendo secundam eccl[esi]am pot[est] e[ss]e notoriu[m] facti cotinui. no. antho. in. d. c. v[er]a. xxvij. colu.

¶ **Notoriu[m] facti** no[n] recte deducit[ur] ad finem p[ro]cedendi vt in notorio nisi deducat[ur] notorietas tam in p[er]sona facientis q[uam] in ip[s]o facto. v[er]u[m] licet dicat[ur] crim[en] notorie co[m]missum: si no[n] dicat[ur] certa persona que illud notorie co[m]miserit no[n] habet locum materia notorij nec possit iudex tanq[uam] de notorio se informare ad p[ro]quir[en]du[m] quis illud delictu[m] co[m]miserit. nec sufficeret q[uo]d deducens nominaret certam p[er]sonam malefactoris nisi diceret notoriu[m] esse q[uo]d illa p[er]sona maleficio co[m]misisset. vt no. inno. hosti. et io. an. i. nouella. in. c. j. de offi. dele. li. vj.

¶ **Notoriu[m] si** cora[m] iudice qui no[n] habet cognitionem nisi de notorijs neget notoriu[m]. potest iudex de his h[ab]et cog[no]scere an notoriu[m] sit ne alio iurisdictione sua sit elusoria et frustratoria. quia q[ui] libet sup[er] notorio cora[m] eo co[n]uentus semp[er] negaret notoriu[m] vt sua euaderet iurisdictione[m] vt no. glo. in. c. j. de offi. dele. li. vj. ¶ **¶** Sec[un]d[u]m etiam de alijs q[ui] de notorijs iurisdictione[m] habeat quia tunc cessat ro[ati]o q[uo]d iurisdictione[m] foret totaliter elusoria. et ita salvo alia glo. que allegat p[ro] co[n]trario in. c. accusatus. §. sane. de hereti. li. vj. quicq[ui]d. no. io. an. in. c. j. in. §. notoria. d. censi. e. li. ¶ **¶** Vel pot[est] dici et forte meli[us]. q[uo]d glo. in. d. §. sane. relata ad tex. loquit[ur] in casu speciali fauore fidei. vt iudices ad q[ui]s p[ri]ncipaliter p[ro]tinet de causis fidei cognoscere ad illas intendant et no[n] stent occupati in alijs de q[ui]b[us] ille tex. loquit[ur] an sint notorij vel no[n].

¶ **Notoriu[m] si** in iudicio negat[ur]: est aduertendum q[uo]d aut negat[ur] factu[m] t[ame]n et non qualitas facti. et tunc negatione no[n] fit res dubia p[ro]pter veritatem notorij. negatiua em[en] p[ro]babilis facit rem dubiam. improbabilis no[n]. vt illa que h[ab]et co[n]tra se notoriu[m] nisi p[ro]bet negatiua saltem semiplene s[ecun]d[u]m l[ex]. cui[us] dictu[m] debet intelligi quando talis semiplena p[ro]batio no[n] habet co[n]tra se aliquam causam euidentem. alias secus. Si no[n] negat[ur] qualitas facti t[ame]n. tunc oportet q[uo]d iudici p[ro]bet notoriu[m] esse licet negatio facti notorij no[n] offuscat notoriu[m]. Si t[ame]n negat[ur] qualitas facti ita q[uo]d notoriu[m] ex hoc offuscat quo ad iudicem vt no[n] possit p[ro]cedere vt in notorio nisi se informet p[ro] de notorio. vt no. anth. de coha. de. v[er]a. xxj. colu.

¶ **Notoriu[m] alijs** s[ed] no[n] iudici si neget notorium et aliter no[n] p[ro]bet. debet iudex reu[m] absolvere ab instatia et postea audiet actores iuris ordine fuato. q[uo]d h[ab]et locu[m] q[ui] iudex p[ro]cedit tanq[uam] sup[er] notorio ad instatia[m] p[ar]tis siue in ciuili siue i[n] cr[im]i

minali. Si aut ex officio pcedat: tunc pcessus sup notorietat dūmodo postea appareat fuisse notoriū. nō. anth. in. d. c. v̄ra. xxij. colū.

Notoriū q̄d allegant alique circūstantie excusantes: vt si dicat homicidiū ad defensionem factū vel de mādato iudicis siue iure pmittente: nō offuscat p excusatiōes p̄dictas q̄n sup eo vt notorio pcedat: allegans t̄n circūstantias p̄dictas debet admitti ad pbandū eas. **Sz** interim anteq̄ pben̄ vt in notorio pcedit iuris ordine nō v̄nato. **Et** sic nota q̄ quo ad cōsiderādū modū pcedēdi: pl̄ at tendim̄ q̄litate facti in libello deducti sup̄ q̄ substantiat iudicium q̄ negatiōes ⁊ excusatiōes allegatas. no. antho. in. d. c. v̄ra. xxij. colū. ⁊. venio ad sc̄dm.

Notoriū quotienscūq̄ neget notoriū: necessaria est p̄batio ipsius qualitatis notorij. que p̄batio p̄t fieri in absentia ptis. no. antho. in. d. c. v̄ra. xxij. colū. **Et** dicta q̄litas q̄ notorium dicit p̄bat p̄ duos testes sicut ⁊ fama ⁊ testamentū. oportet t̄n q̄ testes nō interrogati reddant causam notorij p̄ circūstantias facti. vt no. anth. e. c. vltima carta. in p̄n. **Sz** licet dicta q̄litas notorij sit p̄banda si negat ip̄m t̄n factū q̄d notoriū dicit siue sit p̄tinuū siue interpellatū siue momētaneū nō eget p̄batione. Sufficit em̄ in tali notorio q̄ non liquet iudici vt iudici p̄bare notoriū esse: vt q̄ tici occidit sempronij: nec exigit p̄batio q̄ occiderit. vt no. ant. e. c. xxij. colū. **Hoc** vltimū de p̄batione facti q̄ nō sit necessaria intelige q̄ ad finem pcedendū vt in notorio: ordine nō v̄nato: nō q̄ ad finē diffinitiuā ferendū. quia tūc b̄n̄ requirit p̄batio ipsi facti p̄m for̄mam scriptā in. s. p̄oxi. sequēti. primū etiaz q̄ qualitas notorij sit p̄bāda limita p̄m ea q̄ scripta sunt. ⁊. s. notoriū facti gesti.

Notoriū facti si gestū ē nō in cōspectu iudicis requirit p̄bationē ipsi facti q̄d notoriū dicit si ip̄m factū ē recēs ita q̄ de facili mēoria habeat: nō t̄n requirit q̄ testes directe deponant de facto s̄ de p̄ntia ppli in facto. s̄ si factū ē atiquū nulla exiget p̄batio ipsi facti p̄m io. an. **In** notorio aut̄ p̄sumptiōis fictiōis v̄l dispositionis idē put agit de p̄batiōe facti ex q̄ surgit p̄sūptio vel fictio. ⁊ in t̄n sc̄o p̄bādo fuād̄ ē ordo iuris. **Ad** aut̄ q̄d ex facto a iure p̄sumit vel fingit. nulli subijc̄i necessitati p̄bandi. imo nec necesse ē q̄ iā actu deducatur siue alleget̄ cuz id iudex supplere possit. **In** notorio aut̄ cōfessionis vel p̄bationis facte i alio iudicio. si p̄ducat cōfessio vel attestatiōnes: nō exigit q̄ aliē p̄ben̄. **Et** t̄n necesse q̄ cōstet de iurisdictione illi corā q̄ facta ē con-

fessio v̄l p̄batio: ⁊ q̄ cōstet eas ordinate receptas v̄l p̄sumptiue. **Et** idē in notorio sententie: saluo q̄ ea etiā p̄ testes p̄bata p̄sumitur om̄is solēnitas interuenisse. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. ⁊. p̄t sc̄o dubitari. ⁊ no. etiam in vlti. colum. **Si** v̄o notoriū facti gestū ē in cōspectu iudicis ad hoc p̄ tribunali sedentis. tunc nullā requirit p̄bationē. nec in qualitate nec in ipso facto q̄d notoriū dicit. ⁊ q̄ dictum est de notorio facti. idem de notorio p̄sumptionis ⁊ fictionis surgēte ex facto notorio. vt no. anth. in. e. c. xlvi. colū. ⁊. nunquid aut̄ in notorijs. **Et** hec p̄cedunt in quolibet facto notorio etiam momētaneo. vt in homicidio vel iniuria in cōspectu iudicis p̄ tribunali sedentis p̄petrata. nā tunc p̄t iudex si/ ne alio p̄cessu ⁊ sine accusatore delinquentē cōdemnare. dū t̄n euz citet v̄l moneat ad sententiā. ⁊ hoc verū duob̄ p̄currētib̄ sc̄z q̄ iudex p̄ tribunali sedeat. ⁊ q̄ totus plus siue maior ps p̄ns fuerit ita q̄ notorium dici possit. als secus. vt no. anth. e. c. vlti. colū. **Abi** aut̄ auctoritas surgit nō ex facto sed ex p̄fessione vel p̄batione corā iudice p̄ tribunali sedente facta ita q̄ sit notoriū cōfessionis v̄l p̄bationis an tunc iudex cōdemnare sine alio p̄cessu possit. vide in. d. vlti. colū. **Sz** aduerte p̄m io. an. nō plus sibi p̄iudicat delinquens i cōspectu iudicis etiā p̄ tribunali sedētis q̄ si in absentia iudicis delinqueret. q̄ iudex ad hoc nō sedet sed ob aliud. vt no. anth. de cōfess. c. si. viij. colū. ⁊. no. glo.

Notoriū facti gesti extra cōspectū iudicis requirit p̄bationē ipsius q̄litis notorij etiā si nō neget. q̄n illa qualitas exigit ad fundandū iudicis ptatem vt in cōseruatore. ⁊ tunc debet de qualitate se informare als p̄cessus eēt nullus. sufficit in hoc casu q̄ iudici cōstet factum p̄ncipale fore notoriū. nō obstāte q̄ cōtra id posset eē aliqua vera defensio vel excusatio allegata p̄ ptem. **Si** v̄o qualitas notorij nō exigit ad fundandū iudicis ptatem. s̄ solū exigit rōne p̄cessus extra ordinarj vt iudex p̄pter notorietatē possit via extraordinaria procedere. tūc an valeat talis p̄cessus nō habita informatione de q̄litate notorij dubium est. **Sz** cōis opinio q̄ iudex b̄n̄ facit si de notorio se informet. **Si** t̄n b̄ omittit. nihilominus p̄cessus valet dūmodo verū sit q̄ notoriū sit ⁊ b̄ postea cōstet. **Sz** distingui p̄t in ordinariū ⁊ delegatū. in delegatis attrēdi debet forma delegationis. si em̄ delegat̄ p̄supponit notoriū. valebit p̄cessus absq̄ informatione notorij. secus si mādāt sub cōditione si ē ita. **In** ordinarijs aut̄ si p̄cedit p̄ p̄ntē. ⁊ n̄ negat notoriū. valebit p̄cessus licet iudex d̄

notorio se nō iformet. **Secus** si negat vel cōtra absentem pcedit. tūc sufficit q iudex d plano se informet licet p tribunali nō sedeat t pōt hoc facere etiā pte non citata. t testes etiā nō iuratos recipere. nec cōtra testes admittent aliquē exceptiones. **Et** sufficiēt duo ad hanc informationē faciendā. t si iudex in tali notorio pcederet ex officio. sibi soli et ei dicto credere de tali informatione recepta. **Et** quod dictū est de notorio facti intellige. **In** notorio autē pbationis sententie t cōfessionis semp oportet de eis p stare iudici. als pcessus nō valet. no. anth. de coha. cle. v̄ra. xl. vj. colū. x. nūquid autē in notorijs. quia de hoc est publica vox t fama. Sufficit enim q dicāt. scio q hoc est notoriū quia de h est publica vox t fama in loco. t dicat a toto populo vel maiori pte q tale factū fuit in pntia populi de quo plus testis fuit t eē potuit. t sic publica laborat fama. nec alicui tergiuersatiōni est locus. **Si** autē est factū recens vel d p p̄nquo loco. tunc testis nō pbat notoriū nisi p propriū sensum assignet causam concludentem p̄sentia t scientiā ppli. vt scio q talis interfecit talem t est notoriū quia p̄sens fui in loco t vidi totū pplm videre vel maiorem ptem. de quo plus totus a tota vicinia vel maior ps possit esse testis. nō tñ est mirū q testis directe dicat de se q vidit interfici. **In** notorio etiā fictiōis t p̄sumptiōis surgētis a facto notorio. oportet similiter illud factū a q p̄sumptio insurgit pbari mō p̄missio. t vbi cūq testis de notorio deponit. oportet q etiā nō interrogat reddat causas notorij per circūstantias facti. vt no. anth. de coha. cle. v̄ra. añpenl. penl. t vlti. colū. vide etiā qd no. e. c. ij. colū. x. potest scdo dubitari.

Notoriū si est de facto cōtinuo t pmanēte cōseruat p seipm. si est de facto interpellato v̄l momētaneo. cōseruat p hoim memoriā dummodo assint duo qui deponere possint qualiter viderūt pplm v̄l maiore ptem ppli b̄ vidisse. **Si** autē ē de facto antiq. tūc sufficit memoriā durare p famā q factū fuit in cōspectu ppli vel maiori pte p̄nte. t tunc fama cōseruat illud notoriū p̄m antho. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. penl. carta. in fine.

Notoriū id ē ip̄a q̄litas notorij licet possit pbari pte absente. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xxij. colū. t etiā ip̄a pte nō citata. vt no. idē anth. e. ca. xl. vj. colū. x. nunqd autē in notorijs. qd ē ex eo q talis probatio ē modici p̄iudicij cū nō fiat nisi ad finē vt iudex possit tanq̄ in notorio procedere ordine iur̄ nō seruato. tamē probatio ipsi facti qd notoriū dicit n̄ pōt ad finē ferēdi q demnatoriā diffinitiuaz fieri pte

nō vocata qz b̄ nullo iure cauet nec aliq̄s doctor dicit. t q b̄ diceret male diceret. qz d̄abolicū eēt dicere q vbi necessaria ē probatō illā fieri posse pte nō vocata ad penā etiā capitalē imponēdā. **Itud** em̄ eēt tollere parti defensionē q de iure naturali ē t auferrī non pōt p legem hūanā. vt in clemē. pastoral. de re iudi. t vide. j. s. notoriū an excuset a citatione.

Notoriū iuris ē probatio finita p mediū in iure facta aut ex facto iudicialiter discussio siue als notorio a iure sumpta approbata. ficta v̄l p̄sumpta. **Et** hāc diffinitionē declara. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xxv. colū.

Notoriū iuris approbationis t fidei ē om̄e qd liquet ex probatione testiū in iudicio facta. siue probatio sit om̄ino plena siue sit ex indicij t documētis dūmō tñ sit s̄secuta publicatio. qd tpat hosti. qñ probatio ē in tali statu q p̄ eā nil opaf̄ opponit vel opponi pōt. qz tūc probatio vacillat. **Si** autē opponi pōt tñ opponit. tūc probatio notoriū inducit. t hec procedūt etiā in probatione facta p viam exceptionis. qd ē verū si exceptio plene examinē t ad finē ad quē opponit. secus si summarie examinē. **Et** ideo probatio facta in iudicio summario nō inducit notoriū nisi ad finē summarij iudicij. no. anth. in. d. c. v̄ra. xxvij. colū. **Rota** autē simpliciter dicit q notoriū iudicij p probationē in iure legitime receptā. vt no. Ro. cōclu. xvj.

Notoriū iuris approbationis t fidei sicut inducit ex probatiōe testiū ita ex probatiōe instrumentorum qñ sunt in iudicio publicata: qñ imo oīa iudicialit̄ acta dicūt notoria. no. antho. de coha. cle. v̄ra. xxvij. colū. qd intellige qñ cōtra ea nil opponit̄ put̄ p̄ime dictuz est de teste. t dato notorio p̄ncipio t q aliqd cōstet ex actis. om̄e qd ex eo sequit̄ notoriz est p̄m ia. bu. vt no. antho. e. c. xxv. colū. licz autē om̄e id de quo in actis iudicis constat dicat̄ notoriū. v̄ez est q̄tū ad ip̄m actū si reuocet̄ in dubiū an ille actus fact̄ sit. nā ex quo in iudicio sit. notoriū est ip̄m actū fuisse sc̄m sed tñ ille act̄ sic fact̄ nō inducit notoriū approbationis t fidei nisi fiat cū plena cause cognitione. vt no. anth. e. c. xxvij. colū.

Notorium iuris approbationis t fidei inducitur ex vera cōfessione facta in iudicio qñ nil opponit̄ contra cōfessionē nec pet̄it̄ reuocari vt erronea t fuit sponte facta in iudicio. sec̄ si coacte vel metu tormētōzū. t metus est talis qui confessioni detrahbat als secus. **Et** p̄dicta pcedunt in p̄fessione facta in iudicio etiā summario imo etiā nullo. dum tamē nō sit nullum ex defectu iurisdictionis. vt notat

antho. in. d. c. vestra. xxx. colum. 7. scdm ex
emplum. **P**redicta in q̄tum tangūt cōfessio-
nem sup crimine procedunt in confessione fa-
cta in iudicio ad finem ordinarie pene institu-
to vel connexo. nam si de crimine esset exce-
ptum. non transiret crimen confessatum i no-
torium ad finem ordinarie pene. xxxv. colū.
7. venio ad quartū.

Notorium iuris approbationis 7 fidei induci-
tur ex vera confessione extra iudiciali facta i
conspectu populi vel maioris parti. interve-
nientibus alijs requisitis ad validitatem cō-
fessionis. 7 tunc sufficit fidem facere de sola
cōfessione absq̄ eo q̄ probetur factum cōfes-
satum. 7 hoc de confessione facta in contra-
ctibus. **I**dem si in delictis. dum tamē fiat p̄-
sente 7 acceptante procuratore fiscali v̄ eo cui⁹
p̄ncipaliter interest. als cōfessio non induce-
ret notorium approbationis 7 fidei. s̄ p̄sum-
ptionis 7 suspicionis. quod tamen sufficeret
ad condemnationem nisi cōfitemens purgaret
aliter dictam p̄sumptionem. vt no. antho. in.
d. c. v̄ra. xxxj. colū.

Notorium approbationis 7 fidei inducitur ex sen-
tentia diffinitiva publice 7 plenario iudicio
lata. secus si occulte ferat̄ vel in iudicio sum-
mario p̄iudicaret in plenario. qd̄ est falsū. vt
no. antho. in. d. c. vestra. xxxij. colum. **E**t qd̄
dictū est de sententia publice lata. intellige si
est canonica. vt no. idem antho. e. c. 7. venio
ad 7. ceterū.

Notorium approbationis 7 fidei inducitur ex sen-
tentia interlocutoria lata cu plena cause cogni-
tione. no. antho. in. d. c. vestra. xxxij. colum-
na.

Notorium approbationis 7 fidei inducitur ex pre-
cepto iudicis siue ex sententia p̄cepti quādo
fit cum plena cause cognitione. quia tunc eq̄-
pollet diffinitive maxime si p̄cedit lit̄ conte-
sta. no. antho. in. d. c. v̄ra. xxxij. colū.

Notorium p̄sumptionis seu fictionis est quā-
do ex facto notorio ius qd̄ p̄sumit violēta p̄-
sumptione q̄ equivalet p̄bationi ad finē sen-
tentie ferende. vt si q̄s omnibus videntib⁹ te-
neat feminā suspectā in domo. ius p̄sumit q̄
cū ea coitum habeat. vel si q̄s tenet altare pa-
ratū 7 mutuat. ius p̄sumit q̄ mutuat ad vsu-
ras. vel si vicinis scientib⁹ q̄s tenet v̄tractat
aliquā vt vxorē vel filiā. ius p̄sumit q̄ sit vx-
or vel filia. no. anth. de coha. cle. v̄ra. xxxij.
colum.

Notorium fictionis ē qd̄ surgit ex ficta cōfessi-
one surgēte q̄nq̄ ex actu extra iudiciali. q̄ p̄-
bato iudici. iducitur ex eo notorium iuris qd̄ ap-
pellat̄ notorium fictionis. no. anth. in. d. c. v̄ra.
xxxj. columna.

Notorium dispositionis ē qn̄ ex aliq̄ notorio no-
torietate facti vel approbationis 7 fidei ius v̄-
tra p̄gredit̄ disponēdo. vñ p̄scito q̄ aliq̄ pos-
sessio sit in limitibus parrochie. ius disponit
7 p̄bat q̄ ex fructib⁹ illi⁹ debent decime pa-
rochiali ecclie. vel p̄scito q̄ q̄s sit canonic⁹ ec-
clesie collegiate. ius disponit 7 p̄bat q̄ h̄z vo-
cez in caplo in electioe. v̄ cōscito q̄ ecclia sit
sita in diocesi ep̄i. ius p̄bat 7 disponit q̄ ep̄s
h̄z ibi ep̄alia. no. anth. in. d. c. v̄ra. xxxij. co.

Notorium sicut cadit in delictis 7 p̄tractibus 7
alijs actib⁹ affirmatiue. ita etiā cadit negati-
ue sup nō facto. 7 sic nō ens pōt transire i no-
torium p̄ p̄fessionē 7 etiā p̄ istrumētū. alif autē
nō factū nō pōt notorium eē imediate 7 directe
s̄z indirecte sic. ideo pōt i notorium trāfire quē
nō eē scientificū nec l̄ratū nec legitime etatis
7 quē nō residere 7 piurū eē qz nō ipleuit qd̄
iuravit. no. anth. in. d. c. v̄ra. xxxij. colū. 7.
venio ad tertium.

Notorium licet opaf̄ in delictis. non tñ opaf̄ in
cōtractib⁹ nec in positioib⁹ q̄ in eis p̄cedat
fm̄ formā notorii. sicut etiā raro in ip̄is p̄ce-
dit fm̄ formā inq̄sitionis. fm̄ inno. 7 antho.
in. d. c. v̄ra. xlj. co. 7. tertium ē p̄ncipiū.

Notorium excusat ab excusatione bonorū 7 ab
om̄i alio qd̄ fit solū ad finē certificādi. si q̄ cer-
tū ē 7 notorium quē nō eē soluēdo. nō requirit̄
alia excusatio. sec⁹ si nō fiat solū ad finē certi-
ficādi s̄z etiā p̄ formalitate rei. vt no. anth. in.
d. c. v̄ra. penl. carta. iij. colū.

Notorium opaf̄ q̄ iudex qui in crimine noto-
rio p̄cedit nō possit vt suspectus recusari. qd̄
ē verū qn̄ pena illi⁹ criminis ē a iure determi-
nata 7 iudex asserit se velle illā imponere 7 eā
nō excedere. **S**ec⁹ si pena eēt arbitraria quia
posset i arbitrādo grauare. vt no. anth. in. d.
c. v̄ra penl. carta. iij. colū. 7 de apella. c. pro-
posuit. **E**t cū p̄dicta loqn̄ qn̄ agif̄ criminali-
ter ad vtilitatē publicā. secus videt̄ qn̄ agif̄
ciuiliter ad p̄uatū comodū. **E**t vide. s̄. v̄. iu-
dex. 7. iudex nō pōt recusari.

Notorium an excuset a citatione. multipli-
citer variant doctores. **S**ed dic q̄ in notorio iuri.
dispositionis. fictionis. vel p̄sumptionis.
citatio exigitur. **I**n notorio autē facti si aga-
tur de processu super informatioe notorii nō
exigitur citatio quia hoc iudex facit ad sui in-
structionem vt bonus vir. **S**i ergo agat̄ de
v̄teriori cognitioe vel de sententia ferenda.
tunc si citatio est scandalosa vel periculum ē
in mora et agitur de priuatione iuris gratio
si non exigitur citatio. si citatio non est scan-
dalosa et periculum non est in mora et agitur
de iure non gratiofo. tunc ad testes qui reci-
piuntur ad cautelam ad p̄bandū id qd̄ nō

ē notoriū non requiritur citatio quia talis probatio supvacue fit. sed quo ad sententiā citatio exigitur nisi ad informationē sup notorio receptā per fuerit p̄ns. vel nisi sententia sit mere declaratoria sententia a iure late. vel nisi sententia dirigat nō ad finem alicuius certe persone cōdēnande. sed certi actus iniusti declarandi. v̄l nisi delictū in cōspectu iudicis sit cōmissum et iudex in cōtinenti eū iudicet. q̄ tūc sola monitio est pro citatiōe. **Cōclude t̄m q̄ vbi in p̄missis citatio exigitur sufficit simplex citatio. nec exigitur solēnitās pemptoria. nec triū citationū. et vbi citatio exigitur si omittat. processus est nullus. Fallit in sententia excoicatio nis et cēsure. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xxxviij. colū. cū duabus colūnis sequētib⁹. Adde circa id qd̄ de nullitate processus dicit id quod no. f. s. notoriū an impediatur. et circa hoc qd̄ dicit de delicto in cōspectu iudicis cōmissio: adde qd̄ no. s. s. notoriū facti si gestū. Et vide circa omnia p̄missa qd̄ no. s. notoriū. id est. ipsa qualitas. Et vide omnino. s. s. citatio. s. citatio nō requiritur in sententia.**

Notoriū opat q̄ in eo possit procedi absq̄ solēnitate libelli et petitionis quā p̄cedi possit ex officio vt in delictis nō p̄ viam accusatio nis intentatis et in tangētib⁹ publicā vtilitatem et vbi agit de materia peccati. debent t̄m exponi capitula et factū p̄ quo citatus est p̄tra quē agit. et debz ei⁹ defensio audiri als sententia nō valeret. et forte sufficit id exponi sine scriptura si scripta nō petat. In alijs aut̄ in quibus procedit ad p̄tis vtilitatem si p̄ncipaliter petuntur exigitur talis qualis petitio quā sufficit v̄bo exp̄mere et q̄ p̄ notarium scribat in actis. sed si incidenter veniūt. tūc vbi iudex p̄t p̄pter notorietatē de facto supple re nō exigitur aliqua petitio licet cautū sit hoc aliqui iudici v̄bo detegi. Et p̄dicta vera siue sit notoriū facti siue dispositionis. fictionis aut p̄sumptionis. In notorio aut̄ approbati onis qd̄ insurgit ex probatiōe iudiciali facta. exigitur libellus in p̄ima instātia. S̄z si in alia instātia petat. nisi sententiā ex eisdē acti inferat nō requiritur libellus quia sufficit p̄mus. Si aut̄ noua instātia inchoat. necesse ē iterari libellū. In notorio aut̄ cōfessionis et sententię. si illa instātia agat officio iudicis ad executionē earū nō requiritur libellus. sec⁹ si agat actione in factū. Sed in eadē instātia an exigat libellus in cōfessione dubiū ē. **Aduerte t̄m q̄ licet notoriū quāq̄ excusat a libello. t̄m nō excusat a propositione cause agēdi. qd̄ t̄m intellige vt. s. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xliij. colū. s. tertiū est p̄ncipiū. Et vide f. s. notoriū nō excusat ab ordine. Et circa id qd̄**

dicitur est sententiā nō valere si rei defensio nō audiet. vide f. s. notoriū nō opat q̄ non au dita.

Notoriū opat hunc effectus q̄ si iudex videat libellum. et petitionē notorie friuolā iueniat p̄t illā rejicere. no. anth. in. d. c. v̄ra. liij. colū na. circa medium.

Notoriū excusat a litis cōtestatione et iuramēto calūnie siue agat p̄ntē siue p̄absentē siue sit notoriū facti siue iuri. p̄sūptōis v̄l fictōis surgentis ex facto notorio. In notorio aut̄ probatiōis vel confessionis quis ordo exigat i eadem instātia. Si petat executio cōfessionis officio iudicis. summarius ordo exigitur si petat actione in factum. requiritur ordo iuris s̄m naturā cause. Probatiōes aut̄ attestatiōes nō p̄nt in alia instātia produci vt p̄sint nisi lite cōtesta. no. anth. in. d. c. v̄ra. xliij. colū.

Notoriū opatur q̄ in criminali p̄t procedi p̄ inquisitionē ad penā imponendā sine accusatore et sine libello. siue crimen sit notoriū facti siue p̄sumptōis siue cōfessionis siue p̄batiōis etiā si probatio sit facta in tela siue instātia male instituta p̄pter solēnitates p̄re respicientes dūmodo fuerit instituta ad finē pene imponēde. nā ex talib⁹ probatiōibus si plene sint posset iudex vt in notorijs se fundare ad inquisitionē faciendā. q̄ quo ad iudicem tela dicitur satis legitima. qd̄ ē notandum vt no. anth. de coha. cle. v̄ra. xxxv. colū. s. venio ad quartū.

Notoriū nō excusat ab ordine iudiciario obseruādo vbi agit de crimine ciuili ad p̄uatiū comodū s̄m io an. Et sic requiritur libellus et nō p̄t procedi p̄ inquisitionē. S̄z dicit vbi in ciuili iudex p̄t procedere ex officio vel supplet de facto. notorietas excusat als sec⁹. Tūc aut̄ ex officio procedit in ciuilib⁹ quā tangit p̄uata et arguit p̄ctm vel intēdit finis correctiōis peccati et in materijs annexis. no. anth. in. d. ca. v̄ra. xxxvi. colū. Et p̄dicta procedūt in notorio facti manēt s̄z nō in notorio facti trāseuntis. s̄z d̄z fuari ordo iuris. vt no. glo. et anth. post eū de vsuris cū in diocesi. Item in notorio p̄sūptōis. fictōis. v̄l dispositiōis si agit de probando facto ex q̄ insurgit p̄sūptio vel factio. seruād⁹ ē ordo iuri vt no. s. notoriū si gestū. s. Et h̄ etiā voluit io. an. in. c. v̄ra. vbi dicit q̄ in notorio p̄sumptōis seruād⁹ ē ordo iuris. et vide. s. s. notoriū opat q̄ in eo.

Notoriū si ē tale qd̄ excusat ab ordine iudiciario. iudex t̄m si fuat ordinē n̄ viciat process⁹. s̄z si p̄tib⁹ p̄dicētib⁹ ordinē fuat: p̄nt p̄tes appellare et est iusta cā gūaminis. vt no. do. an tho. in. d. c. v̄ra. xliij. colū.

Notorium hoc opaf q̄ agentē possessorio re/
gularitē nō obstat pprietatis exceptō. Fallit
q̄n exceptio ē notoria siue sit notoria disposi-
tionis siue cōfessionis siue p̄bationis siue sentē-
tie. In notorio autē p̄sumptiois ē dubius. Et
p̄dicta p̄cedunt etiā si agat ad possessionem
p̄ viā attēptati. no. anth. in d. c. v̄ra. liij. colū.
v. circa media.

Notorium licet nō excuset ab exp̄sione vbi for-
malis exigit exp̄sio: excusat t̄n a formalita-
te p̄ponēdi et petendi vbi quoquo modo an-
nectit ad petitiū: sufficit em̄ qualitercūq̄ exp̄-
mas. vt no. anth. in d. c. v̄ra. xxx viij. colum.
v. scdm̄ ē p̄ncipiū. et vide duos. s. p̄ximos se-
quentes. vide etiā. s. s. notorium. nō excu-
sat appellantem.

Notorium p̄bationis si fiat iudici pendente iu-
dicio iā instituto et ex illo notorio ps senō fū-
det agēdo vel excipiēdo nō pōt iudex vi il-
lius notorii aliquid de facto supplere ad p̄ua-
tam p̄tis vtilitatē. q̄ ad mēsurā libelli et peti-
tionis dictanda ē sentētia. Fallit in papa qui
in talib⁹ supplere pōt. p̄dicta vera nisi ius cui
agens innitit sit om̄ino cōnexū ei qd̄ postea
in iudicio sit notoriū. Sed vbi nō est cōnexū
tūc iudex p̄pter hoc nō sedet et sic nō pōt di-
ci notoriū. ideo in eadē instantia nihil opaf:
sed inchoando nouaz telam et instantiam b̄n
posset iudex sup illo ex officio inq̄rere. Et qd̄
dictū est iudicē nō supplere posse in eo qd̄ nō
est petitum licet deductū et iudici notū: p̄ce-
dit nisi illud habuerit initiū pendente iudicō
vt in exp̄sō et attēptatis. vt nisi petitiū cū de-
ducto eēt ista qd̄ nō possit cōstare de vno ni-
si cōstet de alio. quo casu licet sup vno detur
petitio. p̄nūciat iudex etiā sup alio. vt no. an-
tho. in d. c. v̄ra. xxx viij. colū. et xxx viij.

Notorium p̄bationis sup quo se ps non fundat
agendo nec excipiēdo licet non opaf q̄ iudex
possit de facto supplere inq̄tū illud notoriuz
ē sep̄atum a petitis: t̄n inq̄tū esset cōnexum
posset iudex supplere defectū petiti et excepti
iuuando actoris intentionē et rei defensionē
Et ideo si ex deductis in iudicio notorie con-
stet actori funditus nullū ius agendi cōpete-
re q̄q̄ reus illi nō innitit. debz t̄n iudex reū
absoluere. Sufficit ei q̄ reus dicat actori ius
nō p̄petere: quia eius exceptio dicit annera
actori. vn̄ si cōtra agentē vti possidet reus se
defendendo dicat actori ius agendi nō cōpe-
tere licet nō p̄ponat exceptiones specificas
negātes possessionē. Si t̄n ex acti notorie cō-
stet actorē nō possidere siue possessionē p̄di-
diffe: pōt iudex absq̄ alia deductōe supplere
et reū absoluere. et sufficit talia in allegationi-
bus deregī. Et cū hac moderatiōe dz intelli-

gi bar. qui dicit notorietatē nō excusari a p̄-
positione exceptionis. vt no. anth. de cōba.
de. v̄ra. xxx viij. et xxx viij. colūna.

Notorium nō operatur q̄ non audita nec ad-
missa defensione rei. sententia sit nulla licz sit
iniusta. nisi aliter constaret q̄ non fuit aliq̄li-
ter de causa cognitum. quia m̄tra possunt iu-
dicem mouere que nō patēt. Inno. tamē ali-
ter dixit. vt no. anth. in d. c. v̄ra. xl. colū. v.
in decisorijs aut. Sed cōtrariū no. s. s. noto-
rium opaf q̄ in eo. vbi dicit q̄ nō audita de-
fensione rei sententia nō valet. no. antho. de
appella. sollicitudinē. in p̄n. Et de re iudi. c. f.
qd̄ p̄cedit in notorio facti. et in notorio p̄sum-
ptionis. et fictionis surgentis a facto notorio
Et idem in notorio sententie si iudex est d̄ sen-
tentia informatus licet legisse contradicant
In notorio autem probationis et cōfessionis
secus est. no. antho. in d. c. v̄stra. liij. colum-
na. v. dicebam.

Notorium opaf q̄ sup eo nō ē necesse senten-
tiā ferri q̄n notoriū hz in se inclusaz sententiā
iuri: qd̄ ē verū ad effectū iuri: s; nō ad effectus
facti imp̄mēdos et exequēdos. si ē notorium
facti sentētia req̄rit. s; nō ē necesse q̄ p̄ferat
in scripti et cū solennitate imo sufficit simplex
p̄ceptū: qd̄ ē verū in ciuili: s; in criminali du-
biū est. cōmuniter t̄n tenet q̄ sentētia nō req̄-
rit. qd̄ ē verū in notorio facti. s; in notorio p̄-
bationis et cōfessionis sentētia req̄rit si crimia-
liter agat. In ciuili autē i notorio cōfessionis nō
exigit sententia s; sufficit p̄ceptū siue in eadē
instantia siue in alia cōfessio p̄ducat. In no-
torio autē sentētie nō exigit alia sentētia. imo
eēt nulla tanq̄ lata sine instātia. vt no. anth.
in d. c. v̄ra. liij. colū. v. nunquid aut. s; alibi
idez antho. dicit q̄ etiā sup crimine notorio
req̄rit sentētia licet non sit necesse q̄ ferat in
scriptis. vt ipse no. de iudi. at si cleici. in p̄n.
v. vlt i. ex glo.

Notorium an ipediat appellationē. dic̄ cal. q̄ q̄n
iudex p̄cedit in notorio: si appellat q̄ p̄ce-
dit om̄issa citatiōe vel q̄ defēsiōes et excusa-
tiones p̄bables nō admittit. tenet appellatō
S; reo citato et p̄batiōib⁹ recepti vbi eas re-
cipenō tenet nō audif appellās. et hec proce-
dūt tam in ciuili q̄ in criminali. licet fm̄ ino.
sit dare rōnem differētie. q̄ maior ē rō exe-
quēdi penā delictorū p̄p̄ publicā vtilitatez
q̄ in ciuili ad cōmodū priuarū. Tu dic q̄ q̄n
appellatio sit p̄ iniaz si pena ē arbitraria vel ē
a iure def̄minata. s; illaz excedit iudex. tenet
appellatio q̄ ad oēm effectū tā suspēsiuū q̄ de-
uolutiuū. S; si pena ē a iure def̄minata et il-
lam nō excedit. appellatio nō tenet q̄ ad effe-
ctū suspēsiuum: s; q̄ ad deuolutiuū sic. q̄ b̄n

duoluit ad iudicē ad quē vt suspēdeat a tpe
 q̄ deliberat admittere vel q̄ mittit inhibitori
 am. **D**icit tñ inno. vnū mirabile. q̄ licz a sen/
 tentia lata in notorio nō possit appellari: tñ
 post eā executā pōt de nouo iudiciū exagita-
 ri. **E**t si p̄bet falsum q̄ notoriū fuit iudicatū
 vel saltē p̄bet nō notoriū (qđ tñ p̄bare ē dif-
 ficile) p̄m^o p̄cessus erit null^o. **E**t etiā si factuz
 in v̄tate erat notoriū s̄z suberāt excusatiōes
 icognite iudici q̄ modo p̄banf. reuocabif p̄/
 mus p̄cessus. **C**ōclu. inno. ē q̄ licet a senten-
 tia in notorio lata excludaf remediū appella-
 tionis. nō excludif tñ remediū nullitat post
 executionē factā. **E**t hec oīa p̄cedūt in noto-
 rio facti ⁊ in notorio p̄sumptiōis ⁊ fictionis
 surgēte a facto notorio. **I**n notorio aut̄ p̄ba-
 tionis planū ē q̄ audif appellās. licet io. an.
 dicat q̄ cōuict^o p̄ testes p̄tra q̄s nihil oppo-
 nit nō audif. **I**n notorio aut̄ cōfessionis du-
 bium est. **C**ōmunis aut̄ ē opinto legistarum
 q̄ tam in ciuilib^o q̄ in criminalib^o non audif
 appellās ille q̄ ē cōfessus ⁊ cōuict^o. secus si ē
 cōfessus tñ. io. an. dicit q̄ cōfessus audif ap-
 pellans si vult p̄fessionē suā excusare. taliter
 q̄ eaz nō perimat. alias secus. **T**u dic q̄ i cri-
 minali siue sit cōfessus tñ siue etiā cōuict^o et
 alleget iudicē excessisse modū in pena audif
 appellans. **I**dem si quid alleget cōtra cōfes-
 sionē ⁊ p̄tra p̄bationes q̄n ē etiā p̄uictus
 sed si nihil cōtra alleget. iudex a quo non de-
 bet deferre. pōt tñ iudex ad quem admittere
 appellationem si sibi aliqua iusta causa alle-
 getur. et tunc suspendif iurisdicctio iudicis a
 quo tempe inhibitorie misse nō ante. **I**n ciui-
 li aut̄ licet videaf eadem rō que in criminali
 tñ tutius ē indistincte tenere p̄fessum tñ ad-
 mitti ad appellandū ⁊ appellatiōē suā habe-
 re oēm effectū etiā suspēsiuū ciuilit̄ cū non
 repiat ius exp̄ssum in cōtrariū. **E**t hec vera
 in cōfessione ore pp̄rio facta. secus in cōfessi-
 one facta p̄ p̄curatorē. **E**t idē in ficta cōfessi-
 one defuncti vt a sententia lata possit appella-
 re heres: qđ qđ dixerit io. an. qđ ē notandum
In notorio at̄ snie dic q̄ si ē p̄ma i ead̄ instātia
 planū ē q̄ pōt appellari. **S**i at̄ ē snia nulla p̄-
 uocatiōe suspēsa q̄ in alia instātia p̄ducta p̄fir-
 mata ē. tūc si cōtra ip̄am p̄mā sentētiā allegetur
 nullitas vel qđ aliud tribuēs iustā defen-
 sionē audif appellans: alias nō vt no. anth.
 in. d. c. v̄ra. penl. carta. v̄. venio. ad vltimuz.
Notoriū licz regularif ipediat appellatiōez. tñ
 si in appellatiōe exp̄mat rōnabilis causa tene-
 tur iudex deferre ⁊ p̄nter executionē senten-
 tiē suspēdere. als licz teneat appellatio nō im-
 pedif tñ executio. ⁊ tūc h̄z appellatio effectū
 deuolutiū nō suspēsiuū. nisi post ibibitionē

factā p̄ iudicē ad quē no. io. an. de appella. ro-
 mana. s̄. sinaut. in glo. sup̄ v̄bo mādaf. et in
 nouella sup̄ eadē glo. li. vj. **E**t vid̄ glo. ⁊ qđ
 ibi no. io. an. in. c. q̄ p̄ntiosum. de v̄suris.

Notoriū lz q̄nq̄ excludat f̄mediū appellatiōis
 tñ nunq̄ excludit remediū nullitat nec reme-
 diū restitutionis. no. anth. in. d. c. v̄ra. penl.
 carta. tertia colū.

Notoriū nō excusat appellantez a grauamine
 q̄n teneaf cām grauaminis exp̄mere ⁊ p̄po-
 nere licet sit notoria: qz notozietas licet excu-
 set a p̄batione nō tñ a p̄positione. no. anth.
 in. d. c. v̄ra. penl. carta. q̄rta colū. **E**t vid̄ om-
 nino. s̄. s̄. notoriū licz nō excuset: qđ aut̄ dica-
 tur notoriū nō excusare a p̄positione. limita-
 nisi sit notoriū ex actis apparēs. vt no. anth.
 fm pau. ⁊ la. in clemē. appellanti. de appel.

Notoriū opaf q̄ sententia in notorio lata pōt
 executioni demādari etiā nō expectato lapsu
 decendij qđ daf ad appellandū: qz cuz nō
 possit appellari: frustra differē executio. no.
 anth. in. d. c. v̄ra. penl. carta. q̄rta colū. qđ li-
 mita fm ea que no. s̄. s̄. notoriū an impedi-
 at. ⁊. s̄. notoriū licet regularif.

Nouatio fit q̄n p̄les obligatiōes coeq̄/
 les s̄nt circa idē. in q̄b^o hodie fuanda
 ē. l. fi. c. de noua. **S**ed in obligatiōib^o
 quarū vna ē p̄ncipalis ⁊ alia accessoria nihil
 innouaf p̄ illam. l. s̄z stant iura antiq̄. q̄ nō sit
 nouatio s̄z actoris electio nisi aliō exp̄sse actū
 sit. no. bar. in. l. ita stipulat^o. d̄ ver. obli. q̄rta
 carta. v̄. venio ad cōtraria. ⁊ de acti. empti.
 l. p̄dia. penl. ⁊ vlti. colū.

Nouitij vide sub v̄bo religiosus.

Nullum an sit iniquū. vide sub verbo
 sententia. s̄. sententia nulla. ⁊ ibi de b
 plane.

Numerus vide. s̄. v̄bo pluralis.

Nunci^o si refert citasse vel ex cōmissiōe
 iudicis fecisse: nō credif ei de cōmissiōe
 ne. ideo oportet q̄ de illis p̄stet in acti.
 nec etiā credif illi d̄ r̄ssiōe citati si forte dicat
 q̄ citat^o r̄ndit se nō velle venire. s̄z de actu ip̄
 si^o nūcij. l. de citatiōe an sibi credaf: arbitriū
 ē ex q̄litatib^o p̄sonarū ⁊ q̄ntitate p̄iudicij fm
 q̄ p̄ dictū nūcij aliq̄n admittif simplex asser-
 tio adūsarij aliq̄n exigif plena p̄batio. ⁊ si
 nūcij dicat se alif retulisse q̄ notari^o scripsit:
 in dubio credif notario nisi notari^o alif sit su-
 spect^o. no. anth. de appella. cū pati. de p̄sch.
 ad audiētā. **I**dē no. cy. ⁊ ia. d̄ arena. l. si q̄s
 decurio. **C**. d̄ fal. ⁊ io. an. i. addi. spe. i. ti. de in-
 stru. edi. s̄. restat. v̄. s̄z qđ si vn^o. **E**t vid̄. s̄. v̄.
 bo nōri^o. s̄. nōri^o si scribit. ⁊ s̄b v̄bo citatō. s̄. ci-
 tatō si appet. ⁊. s̄. se. ⁊. s̄. citatō lz sit executā.
Nunci^o q̄ ex cōmissiōe sibi facta d̄z aliq̄e cita-

responsaliter: et si eum non inuenerit: ad domum
citasse non intelligit nec presumit in subsidium:
vt no. anth. in. c. cam. de dolo. iij. co. in pn. et
bar. in. l. iij. §. ptoz ait. ff. de dam. infec. Con-
trarium tenet bal. ff. de exe. tu. l. scire oportet. §.
oportet. et dic q ita fua in practica iudicio-
ru: qz presumit q nunci diligenter fecit officium suum

Oblatio que fit
in oratorijs puatis et oblatioes
que sunt ad imagines in puatis
loci sitas (forte pp aliq mira-
cula q ibi dicunt facta) non pnt
p alios licite recipi sz pntinent ad epm. no. an
tho. in de. p lras. de pben. et digni. et vide. s
in xbo obedientia.

Obligatio an possit conferri in voluntate
debentis dic q in vltimis voluntatibus
non pot conferri in libera sed in modera-
tam arbitrio boni viri. In tractibus aut nec
in libera nec in bonu viru conferri possit circa
subalia tract sed circa accidentalia sic. no.
bar. in. l. si sit. de. le. j. vide plene p bar. de
cotrahen. emp. l. in venditioe. et vide sub x-
bo debitor. p totu. et b ibi plane.

Officialis pncipis an teneat ex delicto
vicarij vel alteri officialis sui. vide. s
xbo dñs. in pn.

Officium iudic qnqz durat qdrientio tm
vt qn e restitutoriu: et dat pncipaliter
ppter se: qnqz durat. xxx. anis: vt qn
dat loco actiois: qz tato tpe durat actio: qn-
qz durat ppetuo: vt qn dat loco exceptionis
sic exceptio e ppetua. vt no. anth. de iur iur.
qntaullis. v. quero tertio. Et vide. s. xbo
dignitas: et sub xbo. terminus.

Officium iudic qnqz e mere psonale: qnqz e i re
scripta qn eade equitas q subest pncipalez
subest sz singulari successori. no. anth. de iur-
di. qz. v. venio ad scdm. in fi.

Officio suo an dicat qz functus ita q non pos-
sit actu iterare: si pmus actus fuerit nullus et
nullus factus. vide io. an. in. c. si copromissari
§. si x. de elec. li. vj. in glo. approbat. et sup
ea. in nouella. vide etiã qd ibi no. la.

Omnia q dicit nihil excludit. l. pcura-
toze. l. mada. de ma. et obe. c. solite.

Omnimodo quid hoc xbu importet
vide sb xbo verba. §. xbu omnimodo.

Opinio veritati cedit in bnfacialibus.
no. Ro. cludi. clxj.

Opiniones doctoru qn sunt varie in vno pas-
su excusant illu a dolo q sz altera iparuz facit
vel iudicat. no. Rotã cõclusi. cccxxij.

Opinioni vltime an standum sit: qn inno. vel
alius ples opiniones ponit. vide io. an. d pe

nis. c. j. de senten. excõi. c. j. sup glo. vt quia.
li. vj. in nouella. et pe. moze. in. d. c. j. d penis
Bal. dicit q illa presumit opinio doctor esse
vel iuriscõsulti que repit vltima in scriptura
vt ipse no. in ti. an apd iu. vl do. qsti. feu. de/
ter. c. j. Et presumit questio determinata pil/
la pte et opinio p qua fuit vltima allegatõ fa-
cta. si aliter non costet de expressa decisioe. vt
no. p bar. in. l. bona fides. ff. de peti. Ubi g in
aliqua glo. repiunt contrarie opiniones: vlti-
ma tenenda est. vt ipse no. in. l. si mañ tua. l.
de sta. defuc. Et quia i dubio vltima opinio
magistroz videf approbata. vt no. p eudẽ.
ff. de psti. pn. l. j. in fi. vt no. glo. ff. ad trebell.
l. quidã filiu.

Oblatio bnfacioz an possit induci per
statutum et cõsuetudinem et quãto tpe
inducat talis consuetudo. vide. s. ver-
bo consuetudo.

Optinere dicit bnfaciu qd non habet so-
lum re sed etiã spe. no. p glo. et antho.
in clemen. si rromanus. de preben. et
digni.

Optinere quis dicit bnfaciu: an ille q de iure
vel de facto tenet vel iure tm vel facto tantu
vide plene in decisioib antiqs cõclu. cccxvj
et glo. in. c. j. de eo q mit. in poss. v. obtinẽdis
li. vj. tenet q ille dicit bnfaciu optinere q ius
habet in bnfacio licet possessionẽ non habeat:
hoc etiãz pbat tex. in. c. j. de re. iur. e. li. vbi
dicit q bnfaciu ecclasticu non pot sine institu-
tione canonica optineri. dũ tm adsit color. vt
in. c. cum nr̃is. de con. pben. Et p tali posses-
sione cõpetit remediũ possessoriu. de restitu.
spo. in lris. et ibi no. antho. Puto aduerten-
dũ in q materia xbu optinet pferat. qz snt
subiectã materiam debent verba intelligi. l.
si vno. in pn. ff. loca. et de vsur. l. si stipulatio.
põt em talis eẽ materia i qua verbu optinet
includit possessore et iniustu et iure carente. et
talis in q nudus possessor carẽs iure non exclu-
dit sz bn includere hñs ius licet possessioe ca-
reat. de pmo e casus i clemẽ. j. et. ij. de penis.
vbi dñ q capiẽs epm vl citatũ ad curiã puaẽ
bnfacijs q optinet. qd itelligi dz etiãz si de fa-
cto optineat. ne meliori pditionis sit iustu? pos-
sessor q iustu? p tex. de pben. eũ q. li. vj. nã il-
la materia tẽdit ad penã p delicto iponẽdã:
q ita adaptat ad tenẽtẽ bnfaciu d scõ sic ad te-
nẽtẽ d iure. vt qlibz puef possessioe. De scõ
e casus i. c. pnti. de pbe. e. li. vbi refuanẽ bn-
facia q optinet veniẽtes ad curiã. et ide redeũ
tes. et j. duas dietas a curiã dcedẽtes. q refer-
uatõ n e dubiu qn pphẽdat bnfacia i qb tles
dcedẽtes ius habebãt lz non possiderẽt qz ma-
teria adaptat. Reseruatio em sit vt accidẽte